

دیابت چیست؟

دیابت از بیماری‌هایی است که شیوع زیادی دارد و تقریباً در بیشتر خانواده‌ها افرادی با مشکل قند خون بالا پیدا می‌شود. خوشبختانه این بیماری کامل قابل کنترل است و می‌توان آن را با مصرف داروهایی همچون انسولین کنترل کرد. بهتر است کسانی که انسولین مصرف می‌کنند قند خون خود را ۴ بار در روز اندازه‌گیری کنند. (قند خون ناشتا و ۲ ساعت بعد از هر وعده غذایی)

به طور کلی افراد با مشکلات زیر با تشخیص پزشک معالج خود نیاز به درمان با انسولین دارند:

۱= بیماران دیابتی نوع یک

۲= مبتلایان به دیابت نوع دو که به علت این بیماری دچار نارسایی کلیه شده‌اند و کلیه‌هایشان آسیب جدی دیده است.

۳= خانم‌های باردار مبتلا به دیابت نوع دو که بیماری‌شان قبل با مصرف قرص کنترل می‌شده است

۴= دیابتی‌های نوع دو که سال‌ها قرص قند مصرف کرده‌اند و پس از مدتی بدنشان به قرص مقاوم شده است.

۵= بیماران مبتلا به دیابت نوع دو که قرص مصرف می‌کنند و لازم است جراحی برایشان انجام شود یا در بیمارستان بستری شوند.

❖ انواع انسولین :

انسولین به دو دسته انسانی و آنالوگ تقسیم می‌شود و از لحاظ تأثیر آن در بدن شامل ۴ دسته سریع‌الاث‌ر، کوتاه‌الاث‌ر، متوسط‌الاث‌ر و طولانی‌الاث‌ر است. سرعت اثر هر یک از این انسولین‌ها با یکدیگر متفاوت بوده و بیشتر افراد دیابتی برای کنترل بهتر قند خونشان مجبور به استفاده از بیش از یک نوع انسولین هستند.

❖ نحوه تزریق انسولین‌های قلمی :

استفاده از انسولین و تزریق روزانه آن همواره نگرانی برای بیماران دیابتی محسوب می‌شود، اما زمانی که آنان با فواید انسولین درمانی و نحوه استفاده درست از قلم انسولین آشنا شوند با آرامش خیال بهتری برای درمان خود گام برمی‌دارند. قبل از هر تزریق باید دست‌ها را کاملاً بشوید. ضروری است قبل از شروع مطمئن شوید که نوع انسولین را درست انتخاب کرده‌اید. دومین قدم آماده کردن سوزن است. برای این کار ابتدا درپوش کاغذی سوزن را جدا کنید. سوزن را به طور مستقیم و محکم به سر قلم بیچانید، سپس درپوش بیرونی سوزن را بردارید و درپوش داخلی سوزن را جدا کنید.

در انسولین‌های قلمی مانند نوومیکس قبل از هر تزریق 10 بار قلم را بین دست خود چرخانده و ۱۰ بار قلم را به بالا و پایین تکان دهید. در مورد سایر قلم‌ها قبل از هر تزریق باید قلم ۱۰ بار به آهستگی به بالا و پایین تکان داده شود.

قدم سوم تست ایمنی قلم انسولین است، این عمل حباب‌های هوا را خارج کرده و شما را مطمئن می‌سازد که سوزن و قلم به درستی کار می‌کنند بنابراین پیچ تنظیم‌کننده مقدار انسولین را که در انتهای قلم قرار دارد تا یک یا دو واحد بچرخانید. قلم را بالا نگهدارید و دکمه تخلیه را کاملاً فشار دهید تا خروج قطره انسولین را مشاهده کنید. اگر لازم بود این عمل را تکرار کنید تا قطره انسولین را در نوک سوزن ببینید.

مرکز آموزشی درمانی، بیمارستان سینا شهرستان زرند

نحوه تزریق انسولین قلمی

گروه هدف: بیماران
واحد آموزش به بیمار

تاریخ بازنگری : زمستان ۱۴۰۳

پنج تا ده ثانیه سوزن را داخل بدن نگه دارید تا انسولین پس از تزریق به بیرون نشت نکند. برای برداشتن سوزن آن را به طور مستقیم از پوست خارج کنید. می توانید به آرامی پنبه یا دستمال نخی را در محل تزریق بگذارید اما محل را ماساژ ندهید. درپوش خارجی سوزن را مجدداً بر روی آن قرار داده و پیچ آن را سفت کنید. سوزن مصرف شده را از روی قلم باز کنید و داخل سطل زباله با بدنه سخت بیندازید و سپس درپوش قلم را مجدداً بگذارید.

ماساژ محل تزریق انسولین توصیه نمی شود زیرا سبب افزایش جذب انسولین می شود و زمان اثر انسولین غیرقابل پیش بینی می شود.

بعد یا قبل از دوش آبگرم یا سونا تزریق را انجام ندهید

استفاده از قلم برای افراد سالمند ارجح است، آموزش افراد خانواده و یا دوستان فرد سالمند برای کمک توصیه می شود.

منابع :

مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم - دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

چنانچه پس از ۳ بار تکرار، انسولین خارج نشد سوزن را با یک سوزن جدید تعویض و دوباره امتحان کنید. انتخاب دوز مناسب برابر با تجویز پزشک است. شما باید دکمه مقدار انسولین را تا مقدار مورد نظر بچرخانید تا دوز مطلوب را تنظیم کنید. پنجره (عقربه) تنظیم دوز را دوبار کنترل کنید تا از مقدار دوز مورد نظر اطمینان حاصل کنید. چنانچه تنظیم دوز مورد نیاز مقدور نمی باشد باید از وجود مقدار کافی انسولین در مخزن اطمینان حاصل کنید.

برای شروع تزریق انسولین باید انگشتان را دور قلم مچ کنید تا محکم نگه داشته شود شست را روی دکمه بالای تزریق بگیرید. با دست دیگر محل تزریق را کمی چین بدهید. سوزن را به سرعت و عمود (زاویه ۹۰ درجه) وارد کنید و سپس چین را رها کنید. دکمه تخلیه را فشار دهید تا متوقف شود. (پنجره مقدار دارو به صفر برخواهد گشت)

